

Asia: VN/6802/2020

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö arviomuistiosta digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi

1) Kommentit arviomuistiossa esitetystä tulevaisuuden visiosta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tukes pitää tärkeänä, että myös valtion rajat ylittäviä sähköisiä palveluja kehitetään. Arviomuistiossa todetaan, että asiointipalvelujen tulee jatkossa tukea menetelmiä, joilla osoitetaan ulkomaalaisten digitaalinen henkilöllisyys. Myös yrityksillä on tulevaisuudessa yksilöivä identiteetti. Tukesilla on ollut käytännössä ongelmia tältä osin jo siinä vaiheessa, kun Tukesin tiettyjen järjestelmien digitalisointia ja yhteensovittamista on suunniteltu. Tietyillä Tukesin toimialoilla esim. hakemusten tekijät voivat olla myös ulkomaalaisia yrityksiä tai henkilöitä. Kun näillä toimialoilla on ryhdytty suunnittelemaan sähköistä asiointia ja toimialojen liittämistä Tukesin nykyiseen lupa-asioiden asiointikanavaan, ongelmaksi on muodostunut se, että nykyisessä asiointikanavassa hyödynnetään suomi.fi tunnistusta (mobiilivarmenne, varmennekortti tai verkkopankkitunnukset ja ulkomaalaisille eIDAS). Ulkomaalaisilla hakijoilla ei ole välttämättä suomalaisia tunnistusvälineitä ja eIDAS toimii hyvin harvassa maassa. Tukesissa pohditaan parhaillaan eri vaihtoehtoja, mutta pahimmillaan ratkaisuna ovat jotkut omat kirjautumISRatkaisut, joita käytettäisiin Suomi.fi-tunnistuksen rinnalla ja joiden ylläpito merkitsee lisätyötä ja -kustannuksia.

2) Kommentit arviomuistiossa esitettyyn toiminnalliseen ratkaisuun

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Arviomuistion mukaan hankkeen 2. työpaketissa ”toteutetaan valtion takaaman digitaalisen henkilöllisyyden osoittamisen ratkaisu yhdenvertaisesti kaikille henkilöryhmille älypuhelinsovelluksena sekä vaihtoehtoisena välineenä sähköiseen asiointiin niille, jotka eivät kykene älypuhelinä käyttämään”. Lisäksi muistiossa todetaan, että valtion oma tunnistuspalvelu muut poissulkevana ei ole kuitenkaan ensisijainen vaihtoehto, koska kansalaiselle syntyisi tällöin tarve opetella useita tunnistusratkaisuja.

Valtiovarainministeriö on kartoittanut sähköisen tunnistamisen nykytilannetta kolmella eri kyselyllä. Kuten kuluttajakyselyistä selviää, kuluttajat käyttävät yleisesti pankkitunnuksia sähköiseen tunnistautumiseen. Kyselyissä selvitettiin myös sitä, kuinka halukkaita kuluttajat olisivat ottamaan

käyttöön valtion tarjoamaa tunnistusvälinettä, jota käytettäisiin esim. älypuhelimella. Vastauksissa nousi esiin käytön maksuttomuus ja helppous.

Arviomuistiossa todetaan, että ”tehtyjen selvitysten perusteella ei voi arvioida suoraan kuluttajien intoa ottaa käyttöön valtion uutta menetelmää osoittaa henkilöllisyys digitaalisen palvelun avulla”. Selvitysten tulokset on kuitenkin hyvä ottaa huomioon, kun pohditaan valtionhallinnon mahdollisuuksia tuottaa digitaalisen henkilöllisyyden ratkaisuja.

Jos mahdollisuuksia hyödyntää nykyisiä yleisiä tunnistautumisvälineitä (verkkopankkitunnukset) rajoitetaan tai niiden käyttöön tulee suoraan henkilöille itselleen kohdistuvia kustannuksia on vaarana, että halu käyttää sähköisiä palveluja sekä niiden tosiasiallinen käyttö vähenee. Lisäksi kun kustannukset esim. verkkopankkitunnistuksessa sisältyvät muun pankkiasioinnin kuluihin, työntekijöillä on matala kynnys käyttää omia henkilökohtaisia verkkopankkitunnuksia myös silloin, kun he tunnistautuvat viranomaisen asiointipalveluihin työnantajan puolesta. Tarve tällaiseen tunnistautumiseen on niin kauan, kuin yrityksillä ei ole omaa yksilöivää sähköistä identiteettiä.

3) Kommentit arviomuistion sisältämästä oikeudellisesta arviosta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

4) Muut kommentit

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Kutilainen Annika
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Karjalainen Sanna-Mari
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes